

Nr 47.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av § 19 mom. 1 värnpliktslagen den 17 september 1914; given Stockholms slott den 31 januari 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av § 19 mom. 1 värnpliktslagen den 17 september 1914.

Häriigenom förordnas, att § 19 mom. 1 värnpliktslagen den 17 september 1914 skall hava följande ändrade lydelse:

§ 19.

1. Inskrivningsnämnd för rullföringsområde sammankallas av Konungens befallningshavande i det län, vartill området eller största delen därav hör. Sådan nämnd åligger:

— — — — —
e) att där ej — — — sådan tjänst; samt

f) att tillställa — — — antecknat.

Över nämndens beslut — — — underskrivas.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

E. A. Nilson.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 31 januari 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Nilson yttrade härefter:

»Inskrivningsnämnds åligganden finnas angivna i värnpliktslagen § 19 mom. 1 a)—g). Enligt detta lagrum åligger det sådan nämnd bland annat

g) att förordna om de värnpliktigas överförande vid behörig tid från första till andra uppbådet i beväringen och från beväringen till landstormen.

Genom beslut den 11 juli 1918 förordnade Kungl. Maj:t, att de värnpliktigas rullföring m. m. skulle från och med den 1 januari 1919 verkställas i huvudsaklig överensstämmelse med ett av tillkallade sakkunniga den 27 april 1918 avgivet förslag i ämnet, enligt vilket s. k. kortsystem i viss utsträckning skulle komma till användning vid de värnpliktigas inskrivning, rullföring och redovisning.

Ändrad teknik
vid arbetet
med de
värnpliktigas
rullföring
m. m.

I samband härmed uppdrogs åt särskilda sakkunniga att inom departementet biträda med utarbetande av förslag till de ändringar i gällande inskrivningsförfordning och värnpliktslag, som borde vidtagas i sammanhang med genomförandet av de sålunda beslutade förändringarna i avseende å sättet för de värnpliktigas rullföring m. m.

De
sakkunnigas
skrivelse den
22 oktober
1918.

Med skrivelse den 22 oktober 1918 överlämnade de sålunda tillkallade sakkunniga förslag till ny inskrivningsförfordning samt anförde därvid, att den enda ändring i värnpliktslagen, som erfordrades för genomförande av förenämnda förändrade rullföringsteknik, bestode uti ett uteslutande ur lagen av § 19 mom. 1 g), enligt vilket författningsrum det ålåg inskrivningsnämnden att förordna om de värnpliktigas överförande vid behörig tid från första till andra uppbådet i beväringen och från beväringen till landstormen.

Att upptaga denna bestämmelse bland en inskrivningsnämnds åligganden syntes de sakkunniga överflödigt, då värnpliktslagen uttryckligen bestämde, när sådan överföring, varom här vore fråga, skulle äga rum. Själva överföringen bleve nämligen på grund härav endast en expeditiönsåtgärd, som naturligast och utan olägenhet kunde verkställas av rullföringsbefälhavaren, vilken det ålåg att verkställa övriga förekommande omföringar mellan olika värnpliktsklasser. För vissa värnpliktiga skulle dessutom de nuvarande bestämmelserna kunna medföra, att den överföring till andra uppbådet eller landstormen och i samband därmed erforderlig omföring till annan årsklass, som enligt § 3 värnpliktslagen bort äga rum vid årsskiftet, måste anstå till nästkommande års inskrivningsförrättningar. Därigenom komme enligt den nya rullföringstekniken värnpliktskorten för berörda värnpliktiga att under viss tid ligga i oriktiga årsklasser, ett förhållande, som till och med skulle kunna medföra felaktig inkallelse ävensom andra olägenheter.

Ovanberörda åliggande för inskrivningsnämnd hade också i tillämpningen blivit en fullkomligt meningslös formalitet, som i inskrivningsnämnds protokoll vanligen fått följande uttryck: »Beslöt nämnden att i enlighet med rullföringsbefälhavarens därom gjorda framställning till andra uppbådet och landstormen överföra de enligt värnpliktslagen där till berättigade.»

Då härtill komme, att berörda stadgande för rullföringsbefälet medförde ett ökat förarbete för inskrivningen, enär förteckningar över de till ovan angiven överföring ifrågakommande värnpliktiga måste av det samma uppgöras till inskrivningsförrättningarna, och den nya rullföringstekniken hade till mål, bland annat, att söka i görligaste mån lätta

rullföringsbefälets arbetsbörda, så framstode härigenom ytterligare önskvärdheten av den föreslagna förändringen.

På grund av densamma erfordrades motsvarande ändringar av fyra paragrafer (§§ 13, 20, 37 och 51) i inskrivningsförordningen, och hade detta med hänsyn till nödvändigheten härav i och för säkerställande av den nya rullföringstekniken av de sakkunniga iakttagits uti förenämnda förslag till ny sådan förordning, att tillämpas från och med den 1 januari 1919, oavsett att i värnpliktslagen först senare kunde vidtagas dylik ändring.

Med hänsyn till vad de sakkunniga sålunda i ärendet anført, och sedan, i enlighet med de sakkunnigas förslag, ny inskrivningsförordning den 25 oktober 1918 utfärdats att gälla från och med den 1 januari 1919, finner jag mig böra tillstyrka, att ur värnpliktslagen uteslutes den i § 19 mom. 1 g) upptagna bestämmelsen angående åliggande för inskrivningsnämnd att förordna om värnpliktigas överförande från första till andra uppbådet samt från beväringen till landstormen.»

Departements-
chefen.

Departementschefen uppläste härefter ett i överensstämmelse med vad sålunda anförts uppgjort »*Förslag till lag om ändrad lydelse av § 19 mom. 1 värnpliktslagen den 17 september 1914*» samt hemställde, att detta förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Thomas Adlercreutz.